

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Reintje De Vos

Hendrik <Van Alkmaar>

Haarlem, 1826

Reintje gaat voort om den Koning, door het verhalen van sprookjes in een goeden luim te brengen.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62132)

wel wraak roepen over den moordenaar, en ik wil er nog meer van weten, en vooral, wie de kleinooden heeft gestolen. De moord zal niet verholen blijven; mischien is er wel iemand onder de omstanders, die daar meer van weet, en waar de kleinooden zijn gebleven, en hoe LAMPE aan zijn eind is gekomen.

REINTJE gaat voort om den Koning, door het verhalen van sprookjes in een goeden luim te brengen.

U, Heer Koning! komen zeker zoo vele dingen voor, dat gij alles niet kunt onthouden. Geheugt u niet van de groote dienst, die mijn vader, de oude Vos, aan uwen Heer vader hier ter stede bewees? Uw vader lag ziek te bed en de mijne heeft hem in het leven behouden. Gij zeidet onlangs, dat mijn vader en ik aan u en de uwen geen goed hebben gedaan. Het zij mij nu geoorloofd te zeggen, dat mijn vader hier ten Hove bij den uwen in groote gunst stond. Hij bezat de ware kunst van artsenij, het water te bezien, traanfistels te genezen, en likdoorns en tanden uit te trekken, enz. Ik wil het wel gelooven, dat gij dit zoo juist niet weet, en het is
ook

Fan artsfenyede, dat water to befên,
 Utbräken ogen, brödere efte täne üttên.
 Ik love wol, here, ji weten't nigt enked,
 Ok wêt ik nigt, eft ju dat denket.
 Ji weren do men dre jâr öld,
 Unde it was in eineme winter köld.
 Juwe fader lag krank in groten plagen,
 Men moſte öme bören unde dragen.
 Alle de artſen twiſhen hyr unde Romen
 De lêt he halen unde to fik komen.
 Se geven öme over altomalen.
 Intläfte lêt he minen fader halen;
 He klagede öm fêr fine nôd,
 Wo he krank were wente in den dôd.
 Dit entfärmede mineme fader fêr,
 He ſprak: o koning, myn gnädige hêr!
 Mogte ik ju mid mineme live baten,
 Here, lövet mi, dat wolde ik nigt laten.
 Maket juwe water, hyr is ein glas.
 Juwe fader, de fele kranker was,
 Dede, ſo öme hêt myn fader.
 He klagede, he kregge jo läng jo kwader.
 Dit fulve ök up deme ſpiegel ſtund,
 Wo juwe fader wârd gefund.
 Wente myn fader ſprak: wil ji genäfen,
 So mot dat jummer endlik wäfen,
 Eines wulves lever fan ſeven jaren,
 Here, hyr an moge ji nigt ſparen,
 De ſhole ji äten, efte ji fint dôd;
 Wente juwe water töget al blôd.
 Där haſtet mede för alle ding.
 De wulv ſtond mede in deme ring,

He

ook mogelijk, dat het u niet heugt. Gij waart toen maar drie jaren oud, en het was in een harden winter. Uw vader was erg ziek en zwak; men moest hem beuren en dragen. Alle Geneesheeren tusſchen hier en *Rome* waren opontboden; allen gaven hem op. Op het laatst liet hij mijnen vader halen. Hij klaagde dezen zijn nood en hoe hij doodelijk krank was. Dit bedroefde mijnen vader ten hoogſte. Hij zeide, Heer Koning! Konde ik u helpen met mijn eigen leven, geloof mij, ik zou het gaarne doen. Laat mij uw water beſien; hier is een glas. Uw vader die veel zieker was, dan hij ſcheen, deed zoo als de mijne hem gelast had. Hij klaagde en het werd hoe langer hoe erger.

Dit ſtond ook alles op den ſpiegel en hoe uw vader wederom gezond werd. Mijn vader ſprak: wilt gij genezen worden, dan is het eenigſte middel, de lever van een wolf van zeven jaren. Heer Koning! Gij moogt u hier niet van ontfiaan. Gij moet deze innemen, of gij zijt dood. Uw water verſtoont zich als bloed, en het middel moet ſpoedig gebruikt worden.

De wolf ſtond in de kring. Hij hoorde den raad

z

He hörde fast to, it hagede öme nigt.
 Juwe fader sprak: des syt berigt,
 Horet, hër wulv! fhal ik genäfen,
 So mot it juwe lever wäfen.
 De wulv sprak: here, ik fägge't forwår,
 Ik bin nog nigt öld fyv jår.
 Do sprak myn fader: it helpet nigt, nèn,
 Ik wilt wol an der lever fèn.
 Do moſte de wulv tor köken gån,
 Unde de lever word öme ütgedån.
 De koning åt fe unde genas
 Fan aller krankheid, de in öme was,
 Unde dankede des fere mineme fader,
 Unde geböd fineme gefinde allegader,
 Dat ein islik minen fader doktor hete,
 Unde dit nemand by fineme live lête.
 Sus moſte myn fader to allen tyden
 Gån to des koninges regter fiden.
 Ok gav öme juwe fader, fo ik wol wêt,
 Ein guldene ſpan unde ein rød berêt:
 Dat moſte he dragen för alle den heren,
 De öm alle hêlden in grøten eren,
 Unde deden öme ere to allen dagen.
 Men mid mi is dat nu ummeſlagen.
 Men denket nu nigt mines faders döged,
 De girigen fhälke wêrden nu forhøged.
 Egene nutte unde gewin men nu betragt,
 Men regt unde wysheid men klene nu agt.
 Wör ein kerleman werd ein here,
 Där gait it over de armen fere.
 Krigt he dånne grote magt,
 So wêt he fulven nigt, wème he ſlagt,

Den-

raad en was er niet mede te vreden. Uw vader zeide: Hoor, mijnheer de wolf! zal ik genezen, dan moet ik uwen lever hebben. De wolf zeide: ik ben maar vijf jaren oud. Mijn vader hernam: dit zeggen helpt niet; ik zal het aan de lever zien, en toen moest de wolf naar de keuken, waar hem de lever uit het lijf werd gesneden. De Koning at ze en werd van de ziekte hersteld. Hij bedankte mijnen vader en gebod aan het Hofgezin, dat elk hunner hem: *Doctor* zoude heeten, en niemand mogt dit op lijfstraffe nalaten.

Mijn vader moest verder altijd aan 's Konings regterhand gaan, en deze schonk hem een gouden ketting, alsmede een rooden doctors-kap; de kap moest hij boven alle Heeren dragen, die allen hem in eere hielden en veel ontzag bewezen. Maar met mij is het nu geheel veranderd. Men denkt nu niet meer aan mijns vaders verdiensten. De heerschzuchtige boeven worden nu verhoogd en elk vlamt alleen op eigen belang. Regtvaardigheid en wijsheid worden gering geschat. Waar een karel (een boer), een Heer wordt, daar gaat het erg met de armen. Bekomt hij eenige magt, hij kent zichzelf niet, en beseft nooit van waar hij gekomen is. Eigenbaat gaat voor; en van dezen zijn er velen bij de Heeren.

Denket nigt, fan wannen he fy gekomen;
 Men fyn egen fordel unde fromen,
 Dat gait för in al öreme spele.
 Desser fint nu by den heren fele.

Sodane horen ök nemandes bede,
 Där en folgen dänne de givte mede.
 Öre meninge is meist: bringet men hör,
 Dit for't ärsten unde dänne nog mör!
 Desser girigen wulve där is fele,
 Se prisen for sik de bäften morfele;
 Konden se redder mid klenen faken
 Öres heren levend, dat fholde sik nigt maken.
 Desse wulv wolde ök nigt entbären
 Sine leveren to geven fineme heren.
 Nog sege ik lever, wil ji it horen,
 Dat twintig wulve ör lyv forloren,
 Wan dat de koning efte fyn wyw
 Igt fholden forlesen öre lyv.

Unde it were ök minre fshade;
Wente wät där kumt fan kwadem säde,
Shal selden fines dankes dön döged.

Here koning, dit fhag in juwer jöged:
 Dit wät ik forware unde enked,
 Dat ji düt alle nigt/en denket.
 Men ik wät it wol al mid ein,
 Gelyk efte it gisteren were fhein.

Desse historie unde dit gefhigt
 Was up deme spegel ök angerigt
 Mid eddelen stenen unde mid golde,
 So myn fader dat hävven wolde.
 Mogte ik den spegel wedder upfragen,
 Där wolde ik lyv unde gäd umme wagen.

Zulken letten ook weinig, om het verzoek van anderen, of er moeten giften of gaven voorafgaan. Hun woord is gewoonlijk: Breng maar; dit neem ik op hand; ik wacht nog meer. Zulke gierige wolven zijn er vele. Zij begeeren voor zich de vetste brokken, maar konden zij het leven van hunnen heer met geringe moeite redden, daar zouden zij zich afmaken. Deze wolf wilde ook zijnen lever niet geven tot behoud van zijnen Heer. Ik zag liever dat twintig wolven het leven verloren, dan dat de Koning of de Koningin gevaar liep van sterven. Het was ook een mindere ramp, want van een' flechten boom komen zelden goede vruchten.

Heer Koning! dit gebeurde in uwe jeugd. Ik weet het in waarheid. Het moge u vergeten zijn, maar ik weet het nog in alle deelen, of het gisteren ware voorgevallen.

Deze gebeurtenis stond ook op den spiegel met goud en met edele gesteenten, zoo als mijn vader het zelf hebben wilde. Mogt ik den spiegel oploopen, ik zoude er lijf en goed om wagen.

De koning sprak: Reinke, de wórd
 Hävve ik forstån unde wol gehórd,
 Was juwe fader so forhögged,
 Unde dede he hyr alsodane döged,
 Des mag lange fyn, ik denke des nigt,
 Ok is mi dat nigt ér beregt.
 Men juwer fake der wét ik fele,
 Wente ji fint faken mede in deme spele,
 So men faken hyr fan ju fägt.
 Dön se ju dan dat mid unregt?
 Dat is fere kwåd jo toforen.
 Mogte ik ók gûd fan ju horen!
 Nën, dat en fhût nigt faken.

Here, ik antwörde to den faken,
 Sprak Reinke, wente se mi angån,
 Ik hävve id fulven gûd gedån.
 Nigt, dat ik ju do igt forwyt;
 Wente ik bin fhuldig to aller tyd
 Dorg ju to dön al, wes ik mag.
 Gedenket ju nigt, wo it eins gefhag,
 Dat ik unde de wulv, her Ifegrim,
 Hadden tosamende gefangen ein fwyn?
 Do it rêp, beten wi it död,
 Ji kwemen to uns, ji klageden juwe nöd,
 Ji spreken: juwe frouwe kweme dár agter,
 Hadde wi wat spise, so worde it fagter:
 Gevet uns mede fan juweme gewinne!
 Ja! sprak Ifegrim binnen dem kinne,
 So dat men dat nouwe forstund.

Mën